

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 ČESKÝ JAZYK, CIZÍ JAZYK, DALŠÍ CIZÍ JAZYK

5.1.1 ČESKÝ JAZYK

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk

Vyučovací předmět *Český jazyk* vychází ze vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura*.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

5.1.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Český jazyk

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Český jazyk* má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do **tří specifických složek**: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná.

V *komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka.

Dramatická výchova je integrovaná v předmětu *Český jazyk* formou rozšiřujícího učiva. Její výukou procházejí všichni žáci prvního stupně ve všech ročnících v rozsahu, který si zvolí vyučující českého jazyka v souladu s osnovami ŠVP (**Rozšiřující učivo - dramatická výchova**). Při výuce dramatické výchovy může asistovat dle možností školy pedagogovi **koordinátor dramatické výchovy** a tato výuka probíhá alespoň částečně ve školním divadelním sále. Může být též doplněná zájmovými útvary (např. Modré divadélko), jejichž obsah přímo navazuje na osnovy dramatické výchovy v ŠVP. Výsledky dramatické výchovy mohou žáci prezentovat mimo jiné formou dramatických představení pro ostatní žáky (naše i jiných škol) či veřejnost.

Vyučovací předmět *Český jazyk* se vyučuje v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání podporuje i operativní zohledňování **specifických vzdělávacích potřeb žáků** a posiluje ve všech ročnících 1. i 2. stupně vzdělávací předmět *Český jazyk* jednou až dvěma hodinami dle poznámek k učebnímu plánu. **Průřezová témata** jsou realizována formou různě dlouhých projektů (více viz kapitola 3.4 *Začlenění průřezových témat*), ve kterých je konkretizována návaznost a prolínání s vyučovacím předmětem *Český jazyk*.

Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Filmová, divadelní představení, besedy apod. se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

5.1.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacím předmětu *Český jazyk*

UČITEL

- Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacím předmětu bez ostrých hranic mezi jazykovou, literární, komunikační a slohovou výchovou.
- Podporuje zvyšování čtenářské

KOMPETENCE K UČENÍ	Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“. Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a své školy na veřejnosti. Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod.
KOMPETENCE PRACOVN	